

**AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN YERİNE GETİRİLMESİNDE UYULACAK USUL VE ESASLAR
HAKKINDA TEBLİĞ
VE
VERİ SORUMLUSUNA BAŞVURU USUL VE ESASLARI HAKKINDA TEBLİĞ'E İLİŞKİN
BİLGİ NOTU**

Kişisel Verilerin Korunması Kurumu (“Kurum”) tarafından 30356 sayı ve 10 Mart 2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan iki tebliğ ile 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nda (“Kanun”) yer alan aydınlatma yükümlülüğü ve veri sorumlusuna başvuru müesseselerine ilişkin uygulama detayları belirlenmiştir.

Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul Ve Esaslar Hakkında Tebliğ

Kanun’un 10. maddesinde yer alan aydınlatma yükümlülüğünün ne şekilde yerine getirileceğine ilişkin ilkelere ilişkin ilave detaylara tebliğde, öncelikle aydınlatma yükümlülüğünün sözlü veya yazılı yapılabileceği gibi ses kaydı gibi elektronik vasıtalar kullanılarak da yapılabileceği vurgulandıktan sonra, açık rızaya dayanarak veri işleme yapılacak olsa dahi aydınlatma yükümlülüğünün mutlaka yerine getirilmesi gerektiğinin altı çizilmiştir.

Kurum tarafından daha önce yayınlanmış olan “Açık Rıza” başlıklı kılavuzda¹ da açık rıza kavramının aydınlatma yükümlülüğü ile ilintili olduğu, kişinin özgür bir şekilde rıza gösterebilmesi için, neye rıza gösterdiğini de bilmesi gerektiği ve ilgili kişinin (veri sahibi) rızasının sonuçları üzerinde de tam bir bilgi sahibi olması gerektiği vurgulanmıştı. Bu kapsamda tebliğ ile bir kez daha açık rıza alınmadan önce ilgili kişinin aydınlatılmasının zorunlu olduğu ortaya konulmuştur. Ayrıca tebliğin 5 (f) bendinde açık rızaya dayalı veri işlenecekse “aydınlatma yükümlülüğü ve açık rızanın alınması işlemlerinin ayrı ayrı yerine getirilmesi gerektiği” belirtilmiştir.

Söz konusu bentte geçen “ayrı ayrı” ifadesi, aydınlatma metni ile açık rızanın toplandığı metnin birbirinden ayrı olması veya ayrı zamanlarda gerçekleştirilmesi gerektiği biçiminde bir düzenleme getirildiğini düşündürse de, Kurum’un kendi ifadesiyle aydınlatma yükümlülüğü ve açık rıza toplama faaliyetleri birbiriyle “ilişkili” olmakla, veri sorumlularının öncelikle aydınlatma yükümlülüklerini yerine getirip ardından da aynı metin/ses kaydı/elektronik form içerisinde veri sahibinin rızasını talep etmelerinin Kanun’un ve Kurum’un koymuş olduğu ilkelerle çelişmeyeceği kanaatindeyiz. Bu sebeple, Kurum’un bu ifadeyi kullanmaktaki asıl amacının, açık rıza toplanması esnasında yapılabilecek kısa bir bilgilendirmenin, mevzuattan doğan aydınlatma yükümlülüğünün gerçek anlamda yerine getirilmesi sonucunu doğurmayacağını ve iki yükümlülüğün de tam olarak yerine getirilmesinin zorunluluğunu vurgulamak olduğu düşünülmelidir.

Tebliğ’de Kanun’un 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde geçen “kimlere” kelimesi ve (ç) bendinde yer alan “toplama yöntemi” ve “hukuki sebep” kavramları detaylı olarak açıklanmıştır. Maddenin (c) bendinde geçen yükümlülüğün yerine getirilmesi için verinin aktarılacağı “alıcı gruplarını belirtmenin” gerektiği ve hukuki sebepten kastın, Kanun’un 5 ve 6 ncı maddelerinde belirtilen işleme şartları olduğu belirtilmiştir. Hukuki veri toplama yöntemine ilişkin olarak ise Tebliğ’in 5 (i) bendinde “kişisel verilerin, tamamen veya kısmen otomatik yollarla ya da veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yöntemlerden hangisiyle elde edildiği” hususunun açıklanması gerektiği belirtilmiştir.

¹ <http://www.kvkk.gov.tr/yayinlar/A%C3%87IK%20RIZA.pdf>

Tebliğ ile ayrıca, veri işleme amacı değiştiğinde veri işleme faaliyetine devam etmeden önce yeniden aydınlatma yapılması gerektiği, veri sorumlusunun farklı birimlerinde kişisel veriler farklı amaçlarla işleniyorsa, aydınlatma yükümlülüğünün her bir birim nezdinde ayrıca yerine getirilmesinin zorunlu olduğu, veri sorumluları siciline yapılan bilgilendirme ile veri sahibine yapılan bilgilendirmenin uyumlu olması gerektiği hususları vurgulanmış, aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmenin mutlak bir zorunluluk olduğu ve bunun yerine getirildiğinin ispat edilmesinin de veri sorumlusunun yükümlülüğü olduğu, aydınlatma metninde muğlak, geniş, yanıltıcı veya yanlış ifadelere yer verilmemesi gerektiği ve açık ve sade bir dil kullanılması gerektiği bir kez daha vurgulanmıştır.

Tebliğ'de son olarak kişisel verilerin veri sahibi dışında üçüncü bir kişiden alınması durumunda aydınlatma yükümlülüğünün nasıl yerine getirilmesi gerektiği hususu açıklanmıştır. Buna göre kişisel veri, veri sahibinin kendisinden alınmadı ise veri alındıktan sonra makul süre içerisinde aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi gerektiği, ancak verilerin ilgili kişi ile iletişim amacıyla kullanılacak olması durumunda, ilk iletişim kurulması esnasında bu aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesinin mümkün olduğu, kişisel veriler aktarım amaçlı olarak üçüncü kişiden alındı ise de aktarım yapılacağı esnada ilgili kişiyi aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Veri Sorumlusuna Başvuru Usul Ve Esasları Hakkında Tebliğ

Kanun'un 13. maddesinde geçen veri sorumlusuna başvuru hakkına ilişkin detayları barındıran Tebliğ'de öncelikle başvurunun Türkçe dilinde yapılması gerektiğini vurguladıktan sonra uygun başvuru yöntemlerini belirlemektedir. Buna göre; kişisel verileri işlenen gerçek kişiler Kanun'un 11. maddesinde belirtilen hakları kapsamında taleplerini, yazılı olarak veya kayıtlı elektronik posta (KEP) adresi, güvenli elektronik imza, mobil imza ya da ilgili kişi tarafından veri sorumlusuna daha önce bildirilen ve veri sorumlusunun sisteminde kayıtlı bulunan elektronik posta adresini kullanmak suretiyle veya başvuru amacına yönelik geliştirilmiş bir yazılım ya da uygulama vasıtasıyla veri sorumlularına iletebileceklerdir.

Tebliğ'e göre başvurularda, veri sahibinin adı, soyadı, TC kimlik numarası (yabancı ise pasaport numarası ve uyruğu), tebligata esas yerleşim yeri veya iş yeri adresi, varsa bildirim esas e-mail adresi, telefon ve faks numarası ve yazılı başvuru yapıldıysa imzası yer almak zorundadır. Başvurular veri sorumlusuna ulaştığı tarihte yapılmış sayılacaktır.

Veri sorumluları başvuruları ya kabul etmek ya da gerekçeli olarak reddetmekle yükümlüdür. Cevap yazısında; veri sorumlusu veya temsilcisinin bilgileri, veri sahibinin yukarıda sayılı bilgilerini ve talep konusuna ilişkin açıklamaları içermesi zorunludur. Tebliğ başvuruların kaide olarak ücretsiz yanıtlanmasının zorunlu olduğunu belirttikten sonra 10 sayfanın üzerindeki cevaplarda, 10 sayfadan sonraki her bir sayfa için 1 Türk Lirası ücret alınabileceği, cevabın CD, flash bellek gibi bir ortamda teslim edilmesi halinde bu veri saklama ortamının ücretinin alınabileceği belirtilmiştir. Ancak başvurunun, veri sorumlusunun hatasından kaynaklanması hâlinde alınan ücretin veri sahibine iade edilmesi gerektiği de yine Tebliğ'de hüküm altına alınmıştır.

Legal Hukuk Bürosu

YASAL UYARI

Bu bilgi notunda yer alan bilgiler Türkiye Barolar Birliđi'nin Meslek Kurallarına sıkı sıkıya bağlı ve özellikle reklam yasağına uygun şekilde tasarlanmaya çalışılmıştır. Bu bilgi notu, reklam veya iř geliştirme ve benzeri amaçlar ile kullanılamaz.

Bu bilgi notu, teknolojinin ve bilimin olanak tanıdığı her tür ortamda avukatlık mesleğinin onur ve kurallarına, avukatlık unvanının gerektirdiği saygı ve güvene, Türkiye Barolar Birliđi tarafından belirlenen "Avukatlık Meslek Kuralları"na aykırı olmayacak şekilde kendisini ifade etme hakkına sahip olan avukatlar tarafından hazırlanmıştır. Bu bilgi notunda, salt n kazanmaya yönelik her türlü girişim ve eylemlerden kaçınmak, iř elde etmek için reklam sayılabilecek her hangi bir girişim ve eylemde bulunmamak, üçüncü kişilerin kendileri için reklam sayılabilecek bu tür eylem ve davranışlarına izin vermemek ve engel olmak için gerekli önlemler alınmıştır.

LEGAL HUKUK BÜROSU

Abdi İpekçi Cad. Bostan Sok. Orjin Apt.
K:3 Nişantaşı/İSTANBUL
T: + (90) 212 385 24 98
e-mail: info@lglatt.com
web sitesi: www.lglatt.com